

Om uitsluitend te dienen
in bestuurszaken

BEROEP IN CASSATIE

Verworpen op 4 november 2014.

AANGEBODEN OP :

Nr. van het arrest

Nr. 1212 Corr. Folio

31-10-2013

Nr. 2012 CO 799 van het parket

NIET TE REGISTREREN

DE ONTVANGER

BEX J.P.

Nr. 2012 BC 888 van de griffie

ARREST

**BEROEP IN
CASSATIE**

Het Hof van Beroep te Brussel, 15de kamer,

zitting houdend in strafzaken, wijst het volgende arrest :

In zake van het Openbaar Ministerie en van :

3174 nihil	1)		, met maatschappelijke zetel te	
		Opwijk,		, met
		ondernemingsnummer		
3175 nihil	2)		, wonende te	Opwijk,
3176 nihil	3)		, wonende te	Opwijk,
3177 nihil	4)		, wonende te	Opwijk,
3178 nihil	5)		, wonende te	Opwijk,
nihil / 3179	6)	wonende te	Opwijk,	
nihil / 3180	7)	wonende te	Opwijk,	

burgerlijke partijen,
vertegenwoordigd door meester Stijn De-Meulenaer, advocaat aan de balie van
Gent,

tegen :

- 3181 1) _____, met maatschappelijke zetel te Roosdaal,
vertegenwoordigd door haar lasthebber ad hoc
meester **Tom BAUWENS**, advocaat te 1081 Brussel, Pantheonlaan 4,

beklaagde,
vertegenwoordigd door meester Tom Bauwens, advocaat aan de balie van
Brussel,

25-11-2014

Bijzaken uit 3de afd. BW
verzonden op 26-11-'14.

*milieu
Bebouwing
Dm: 1581
Kost: 2x6€*

*Verdere behand.
1° Aanleg
Brussel (b.p.)*

Art 379 a p 3 BW.

500€

*kanis 1
verzonden
op*

RB1

3182
RB 2

2) _____ geboren te
wonende te Roosdaal,

beklaagde,
vertegenwoordigd door meester Claude Verheyleweghen en meester Tom Lootens,
beiden advocaat aan de balie van Brussel.

*****

Beklaagd van, in het gerechtelijk arrondissement Brussel,

- een misdaad of wanbedrijf te hebben uitgevoerd of om aan de uitvoering rechtstreeks te hebben meegewerkt;
- door enige daad tot de uitvoering zodanige hulp te hebben verleend dat de misdaad of het wanbedrijf zonder hun bijstand niet had kunnen worden gepleegd;
- door giften, beloften, bedreigingen, misbruik van gezag of van macht, misdadige kulperijen of arglistigheden, de misdaad of het wanbedrijf te hebben uitgelokt;

A.

1. tussen 1 en 27 oktober 2004.

in strijd met de artikelen 99 en 146 van het Decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening, zonder voorafgaande stedenbouwkundige vergunning een aluminium schouw te hebben geplaatst op een loods die dienst doet als spuitcabine, gelegen op het adres _____ en
, inbreuk thans strafbaar gesteld door de artikelen 4.2.1. en 6.1.1., 1° van de Vlaamse Codex ruimtelijke ordening van 15 mei 2009,

2. tussen 1 oktober 2004 en 7 september 2006.

in strijd met de artikelen 99 en 146 van het Decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening, zonder voorafgaande stedenbouwkundige vergunning de onder A.1 genoemde aluminium schouw te hebben in stand gehouden, inbreuk thans strafbaar gesteld door de artikelen 4.2.1. en 6.1.1., 1° van de Vlaamse Codex ruimtelijke ordening van 15 mei 2009,

B.

tussen 18 juni 2004 en 7 september 2006.

in strijd met de artikelen 5.4.3.1.4, §1, van het Besluit van de Vlaamse regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne (Vlaam II) en 39 van het Decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning, aan de bron mechanisch afgezogen dampen en nevels, naverbrand of gefilterd hetzij door een watergordijn, hetzij door droge filters, hetzij door een inrichting met actieve koolstof, hetzij door enig andere doeltreffende zuiveringsinrichting, in open lucht geloosd te hebben door middel van een schoorsteen die niet minstens één meter hoger was dan de nok van het dak van de woningen, bedrijfs- of andere gebouwen die gewoonlijk door mensen bezet waren in een straal van 50 meter rond de schoorsteen en die niet een zodanige hoogte had dat de omgeving niet gehinderd werd, inbreuk thans strafbaar gesteld door artikel 16.6.1. van het Decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid,

C.

tussen 11 december 2003 en heden, terwijl de feiten de achtereenvolgende en voortdurende uiting uitmaken van hetzelfde misdadig opzet en de delictueuse toestand nog steeds voortduurt.

in strijd met de artikelen 22 en 39 van het Decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning, als exploitant van een inrichting niet de nodige maatregelen te hebben genomen om schade en hinder te voorkomen, met name niet de nodige maatregelen te hebben genomen om de door zijn exploitatie veroorzaakte geurhinder en uitstoot van schadelijke stoffen te beperken op een wijze die de luchtkwaliteit beschermt en schade en hinder voorkomt, inbreuk thans strafbaar gesteld door artikel 16.6.1. van het Decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid.

*****

Gezien de hogere beroepen ingesteld op :

- 18 mei 2012 door de beklaagde _____ en dit tegen alle beschikkingen op strafrechtelijk en burgerlijk gebied;
- 18 mei 2012 door het openbaar ministerie tegen de beklaagde _____
- 21 mei 2012 door de beklaagde _____ en dit tegen alle beschikkingen op strafrechtelijk en burgerlijk gebied;
- 22 mei 2012 door het openbaar ministerie tegen de beklaagde _____

tegen een vonnis uitgesproken na tegenspraak door de 60ste kamer van de correctionele rechtbank te Brussel d.d. 8 mei 2012 dat de periode van de tenlastelegging C verbeterd als "tussen 11 december 2003 en 24 februari 2011" en verder als volgt beslist:

- Op strafrechtelijk gebied :

Spreekt de beklaagde _____ vrij voor de tenlastelegging A2;
Veroordeelt de beklaagde _____ uit hoofde van de tenlasteleggingen A1, B en C (verbeterd) vermengd tot :

- een geldboete van 5.000 euro x 5,5 = 27.500 euro;
- een bijdrage van 25 euro x 6 = 150 euro;
- een vergoeding van 32,27 euro;
- de kosten : 2/3 van 297,28 euro (hoofdelijk met medeveroordeelde - 1/3 t.l.v. de Belgische Staat);

Spreekt de beklaagde _____ vrij voor de tenlastelegging A2;
Veroordeelt de beklaagde _____ uit hoofde van de tenlasteleggingen A1, B en C (verbeterd) vermengd tot :

- een geldboete van 5.000 euro x 5,5 = 27.500 euro of 3 maanden vervangende gevangenisstraf;
- een bijdrage van 25 euro x 6 = 150 euro;
- een vergoeding van 32,27 euro;
- de kosten : 2/3 van 297,28 euro (hoofdelijk met medeveroordeelde - 1/3 t.l.v. de Belgische Staat);

Houdt ambtshalve de burgerlijke belangen aan in toepassing van artikel 4 V.T. Sv.

- Op burgerlijk gebied :

Veroordeelt de _____ en _____ hoofdelijk om het volgende te betalen

- aan _____ : 1.000,00 EUR meer de gerechtelijke moratoire intresten vanaf heden en een rechtsplegingsvergoeding van 440,00 EUR
- aan _____ : 1.000,00 EUR meer de gerechtelijke moratoire intresten vanaf heden en een rechtsplegingsvergoeding van 440,00 EUR,
- aan _____ : 1.000,00 EUR meer de gerechtelijke moratoire intresten vanaf heden en een rechtsplegingsvergoeding van 990,00 EUR,
- aan _____ : 500,00 EUR meer de gerechtelijke moratoire intresten vanaf heden en een rechtsplegingsvergoeding van 440,00 EUR,
- _____ : 500,00 EUR meer de gerechtelijke moratoire intresten vanaf heden en een rechtsplegingsvergoeding van 440,00 EUR,
- _____, vertegenwoordigd door _____ en _____ 500,00 EUR meer de gerechtelijke moratoire intresten vanaf heden en een rechtsplegingsvergoeding van 440,00 EUR,

Zegt voor recht dat de voor _____ bestemde geldsom moeten geplaatst worden op een rekening die op naam van de minderjarige wordt geopend en die onbeschikbaar zal blijven tot het tijdstip van de meerderjarigheid van deze minderjarige.

Wijst het meergevorderde af.

Veroordeelt de _____ en _____ hoofdelijk om 1,00 EUR provisioneel te betalen aan de _____, meer de gerechtelijke intresten vanaf heden

Alvorens verder recht te doen over de vordering tot schadeloosstelling van de Bereidingen stelt als gerechtsdeskundige aan

_____ met de opdracht om na te hebben kennis genomen van alle nuttige stukken en inlichtingen, te zeggen of de _____ tussen 11 december 2003 en 23 februari 2011, haar productie heeft beperkt en zo ja in welke mate, of zij winst heeft gederfd, en zo ja de omvang van de winstderving te bepalen, in de mate van het mogelijke alle oorzaken aan te geven van de eventueel vastgestelde productievermindering en winstderving.

Aanvang van de werkzaamheden

- de deskundige zal binnen de 15 dagen van de kennisgeving van huidig vonnis zelf of van de consignatie van het voorschot, de plaats, de dag, en het uur bepalen waarop hij/zij zijn/haar werkzaamheden zal aanvangen en zal dit per aangetekende brief meedelen aan de partijen en per gewone brief aan de rechter en de raadslieden, tenzij hij door de partijen wordt vrijgesteld van de verplichting om per aangetekende post te corresponderen ;

Kostprijs van expertise, consignatie en vrijgave voorschot

- de deskundige zal aan de partijen zelf een raming laten worden van de algemene kostprijs van het deskundigenonderzoek of tenminste van de manier waarop zijn kosten en ereloon en de kosten en het ereloon van de eventuele technische raadgevers zullen berekend worden ;
- het bedrag van het voorschot dat door de _____ bij de dienst deskundigenonderzoek ter correctionele griffie (dienst expertise tel: 32.2.519.86.55 – fax 32.2.508.70.05) dient te worden geconsigneerd, wordt bepaald op 2.500 euro (rekening nummer _____). De consignatie moet binnen de 14 dagen vanaf heden gebeuren,
- het redelijk deel van het voorschot dat kan worden vrijgegeven aan de deskundige, wordt bepaald op 2.500 euro;
- de deskundige zal een afzonderlijke en ondertekende staat van kosten en ereloon neerleggen overeenkomstig de bepalingen van de artikelen 978 en 990 Ger.W.:

Termijn voor opmerkingen op het voorlopig advies:

- de deskundige zal een redelijke termijn bepalen waarbinnen de partijen hun opmerkingen kunnen laten gelden aangaande zijn voorlopig advies;

Neerlegging eindverslag en eventuele verlenging:

- de termijn voor het neerleggen van het eindverslag wordt bepaald op zeven maanden vanaf de datum waarop de deskundige zijn werkzaamheden zal hebben aangevat;
- indien dit termijn niet haalbaar is zal de deskundige tijdig een verzoek tot verlenging indienen
- Het eindverslag wordt gedagtekend, ondertekend, en bevat voorafgaandelijk aan de handtekening van de deskundige de eedformule: "ik zweer dat ik mijn opdracht in eer en geweten, nauwgezet en eerlijk vervuld heb".

Controle verloop expertise

Stelt de zaak uit op de zitting van de 60ste kamer van deze rechtbank van 11 /12 /2012 om 14.00 uur teneinde te worden ingelicht over het verloop van de werkzaamheden van het deskundigenonderzoek.

In geval partijen effectief wensen dat de deskundige wordt gehoord op deze zitting wordt hen gevraagd de rechtbank te verwittigen minstens veertien dagen voor de datum van de oproeping en te verzoeken hem op te roepen.

*****

Gehoord het verslag van voorzitter Papen.

Gehoord het Openbaar Ministerie in zijn vordering.

Gehoord de burgerlijke partijen in hun middelen, zoals ter zitting ontwikkeld door meester De Meulenaer.

Gehoord de beklaagde _____ in haar middelen van verdediging, zoals ter zitting ontwikkeld door meester Bauwens.

Gehoord de beklaagde _____ in zijn middelen van verdediging, zoals ter zitting ontwikkeld door meester Verheyleweghen en meester Lootens.

Gezien de conclusies en stukken van partijen.

De hogere beroepen werden regelmatig naar vorm en tijdig ingesteld.

De hogere beroepen van beide beklaagden is niet ontvankelijk in zoverre gericht tegen de strafrechtelijke beschikkingen van het vonnis waarbij zij werden vrijgesproken.

Op strafrechtelijk gebied

Aan de tenlasteleggingen sub B en C dient toegevoegd te worden "opzettelijk of bij gebrek aan voorzorg of voorzichtigheid", zijnde constitutieve elementen van deze tenlasteleggingen. Hierover hadden de beklaagden zich reeds bij conclusie in eerste aanleg spontaan over verdedigd.

Door deze heromschrijving worden dezelfde misdrijven bedoeld als deze onder de oorspronkelijke omschrijving.

In de tenlastelegging sub C staat te lezen als einddatum van de daarin vermelde periode: "heden" hetgeen ontegensprekelijk dient gelezen te worden als zijnde de datum waarop door de procureur des Konings het bevel tot dagvaarding werd opgesteld, meer bepaald 18 oktober 2010.

Het staat vast dat de ten laste gelegde misdrijven sub A, B en C, in zoverre zij bewezen zijn, een voortgezet misdrijf uitmaken nu zij door eenheid van doel en verwezenlijking één complexe gedraging uitmaken, strafbaar met één straf.

Het staat vast dat tussen de verschillende feiten die de reeks samenstellen niet een tijdsperiode verliep gelijk aan de op het vorige feit toepasselijke verjaringstermijn.

Het laatste feit, vanaf hetwelk de verjaring voor het geheel begint te lopen, betreft een voortdurend misdrijf (meer bepaald sub C, waarvan de verjaring pas begint te lopen als de delictuele toestand ophoudt) en moet bewezen verklaard worden wil het als vertrekpunt van de verjaring dienstig zijn.

Het hof oordeelt dat dit misdrijf bewezen is om de hierna bepaalde redenen, en bepaalt, zoals de eerste rechter, de laatste datum op 24 februari 2011, datum waarop de delictuele toestand opgehouden is.

Het staat vast dat, vertrekkend van voormelde datum, de strafvordering nog niet vervallen is door verjaring.

Om gegronde redenen heeft de eerste rechter de beide beklaagden niet veroordeeld voor de tenlastelegging sub A.2. gelet op het feit dat dit feit niet meer strafbaar wordt gesteld.

Het hof is van mening dat dit onderdeel van de strafvordering echter als niet ontvankelijk dient te worden afgewezen nu deze felten geen misdrijf meer uitmaakten op het ogenblik dat ze door de procureur des Konings aanhangig werd gemaakt bij de Raadkamer.

Het feit van de tenlastelegging sub A.1 is, na onderzoek van de zaak door het hof, bewezen gebleven in hoofde van de beklaagde. Het hof beaamt de door de eerste rechter uiteengezette motieven en voegt daaraan toe hetgeen hierna volgt.

De materialiteit van dit feit wordt door deze beklaagde niet ontkend. Hij heeft meer bepaald de kwestieuze schouw opgetrokken op een ogenblik dat hij nog geen vergunning daartoe had.

Op 26 oktober 2004 werd door de verbalisanten vastgesteld dat op de loods (dienstdoende als spuitcabine) van de firma te een aluminium schouw werd geplaatst. Het wordt geenszins ontkend dat dit geschiedde zonder de nodige stedenbouwkundige vergunning.

Aldus blijkt duidelijk dat op 27 oktober 2004 dit aflopend misdrijf reeds voltooid was zodat er geen reden is de periode van deze tenlastelegging te beperken tot 29 januari 2005, zoals gevraagd door de beklaagde.

Deze beklaagde roept hier onterecht de onoverkomelijke dwaling in vooropstellende dat de eerste vergunningsaanvraag dateert van 9 oktober 2004 en dat deze geweigerd werd bij beslissing op 21 december 2004 omdat de burgerlijke partij klacht had neergelegd nopens de hoogte van deze schoorsteen, waarover blijkbaar onduidelijkheid volgens deze beklaagde bestond.

Dit alles verleende de beklaagde geenszins de "machtiging" om de schoorsteen op te richten zonder enige vergunning, op een ogenblik dat over deze vergunningsaanvraag nog geen uitspraak was gedaan.

Dit strafbaar feit is ook moreel toerekenbaar aan de beklaagde die dit duidelijk willens en wetens pleegde. Hij wist duidelijk, op het ogenblik dat hij deze schouw oprichtte, dat hij daartoe een stedenbouwkundige vergunning nodig had.

Dit feit is tevens toerekenbaar, materieel en moreel, aan de nu deze blijkbaar niet de nodige maatregelen nam teneinde administratief in orde te zijn met betrekking tot het oprichten van deze schouw.

Ten onrechte roepen de beklaagden met betrekking tot tenlastelegging A.1. de noodtoestand in, vooropstellende dat er noodzaak was aan de schouw om tegemoet te komen aan de verzuchtingen van de nabuur.

Volgens de beklaagden hadden zij geen andere mogelijkheid dan de belangen van de ander te vrijwaren dan door de plaatsing, te goeder trouw, van de schouw.

Als voorwaarde voor de noodtoestand blijft gelden dat er geen andere mogelijkheid mag bestaan om de aantasting van het beschermde belang te verminderen. Daarbij wordt dan door het hof onderzocht of de beklaagden alles in het werk hebben gesteld om het gevreesde kwaad af te wenden zonder de wetsinbreuk te plegen.

Vooreerst merkt het hof op dat de beklaagden geenszins uiteenzetten waarom zij geen andere mogelijkheid hadden, meer bepaald waarom zij de aflevering van een geldige bouwvergunning niet konden afwachten.

Uit het strafdossier blijkt duidelijk dat de kwestieuze spuitcabine reeds in gebruik werd genomen op 9 december 2003, ogenblik waarop men zich reeds voor deze exploitatie in regel had dienen te stellen met de desbetreffende norm wat de hoogte van de schouw betreft.

Het hof is van oordeel dat er geen sprake is van het feit dat de beklaagden alles in het werk hebben gesteld om het gevreesde kwaad af te wenden zonder de wetsinbreuk te plegen nu de beklaagden tussen het begin van de exploitatie van de spuitcabine en de wetsinbreuk in oktober 2004 niets hebben ondernomen om aan deze toestand een einde te stellen.

Ook het feit van de tenlastelegging sub B is de beklaagde moreel en
materieel toerekenbaar.

Blijkbaar werd in de periode van deze tenlastelegging een schouw gebruikt die minder dan één meter hoger was dan de nok van het dak van de woningen, bedrijfs- of andere gebouwen die gewoonlijk door mensen bezet waren in een straal van 50 meter rond de schoorsteen en die niet een zodanige hoogte had dat de omgeving niet gehinderd werd.

De beklaagden willen nu voorhouden dat zij met betrekking tot deze schouw en de vergunningsaanvragen desbetreffende gedwaald hebben, volgens hen omwille van de complexiteit van de wetgeving, meer bepaald de Vlaamse voorschriften.

De voormelde bepaling met betrekking tot de toegelaten hoogte van de schouw is nochtans duidelijk: één meter hoger dan het dak van de woningen, bedrijfs- of andere gebouwen die gewoonlijk door mensen bezet waren in een straal van 50 meter rond de schoorsteen.

Het staat vast dat het de firma was die zich in regel diende te stellen met de toepasselijke wetgeving en die, desnoods met behulp van een gespecialiseerd landmeter, diende te laten afmeten hoe hoog de kwestieuze schouw moest meten teneinde te voldoen aan deze toepasselijke norm.

Hij is derhalve niet voorzichtig noch zorgvuldig geweest door zich niet behoorlijk te laten informeren noch te laten bijstaan door een expert ter zake teneinde te maken dat hij in regel was.

Om dezelfde redenen als deze uiteengezet onder tenlastelegging sub A.1 is dit misdrijf eveneens moreel en materieel toerekenbaar aan de rechtspersoon.

Ook de feiten van de tenlastelegging sub C is in hoofde van de beklaagde na onderzoek van de zaak door het hof, bewezen gebleven.

Aan de door de eerste rechter uiteengezette motieven met betrekking tot art. 22, 2° lid van het Milieuvergunningdecreet en de inbreuk daarvan door de beklaagden wordt door het hof toegevoegd hetgeen hierna volgt.

De bepaling van art. 22, 2° lid van het Milieuvergunningdecreet wijst duidelijk in de richting van een middelenverbintenis in hoofde van de exploitant. Daaruit volgt dat de exploitant enkel aansprakelijk is indien een specifiek gebrek aan de zorgvuldigheidsplicht wordt aangetoond zodat uit het ontstaan van schade op zich geen tekortkoming in hoofde van de exploitant kan worden afgeleid.

In zake dient derhalve aangetoond te worden dat de exploitant deze norm niet heeft geëerbiedigd door na te laten de nodige maatregelen te nemen. Het gedrag van de exploitant moet getoetst worden aan het gedrag van een normaal zorgvuldig exploitant, in dezelfde omstandigheden geplaatst.

Het staat vast, om de motieven door de eerste rechter opgesomd, dat de constitutieve elementen van het misdrijf uiteengezet in art. 22, 2° lid van het Milieuvergunningdecreet in hoofde van beklaagde verenigd is.

Het staat vast, om voormelde redenen uiteengezet door de eerste rechter, dat :

- een abnormale geurhinder plaatshad voor de omgeving van de loods, meer in het bijzonder voor de burgerlijke partijen;
- deze afkomstig was van de exploitatie van de ;
- de beklaagden niet de nodige maatregelen genomen hebben teneinde de hinder te voorkomen, daarvoor het gedrag van de exploitant getoetst aan het gedrag van een normaal, redelijk en zorgvuldige exploitant in dezelfde omstandigheden geplaatst, hetgeen een fout uitmaakt in hoofde van deze beklaagde.

Uit de woorden "ongeacht de verleende vergunning" bij de aanvang van voormeld art. 22, 2° lid, blijkt duidelijk dat de exploitant meer dient te doen dan wat in de vergunning is opgelegd. Nergens in het Milieuvergunningdecreet of de desbetreffende uitvoeringsbesluiten werd immers een vermoeden voorzien dat de naleving van de exploitatievoorwaarden gelijkstaat met het nemen van de nodige maatregelen om schade en hinder te voorkomen.

Wat het bewijs van de "abnormale hinder" betreft, wordt ook hier verwezen naar de motieven zoals uiteengezet door de eerste rechter, die het hof beaamt.

De beklaagde verwijst naar de in de conclusie van de
beklaagde ontwikkelde stelling met betrekking tot de nietigheid van het

proces-verbaal d.d. 10 maart 2004, hoewel desomtrent in de besluiten van deze laatste, zoals neergelegd voor het hof op 1 oktober 2013, niets is terug te vinden.

In zoverre de _____ daarbij voorhoudt dat de bij dit proces-verbaal op 2 maart 2003 gedane vaststellingen onwettig geschieden bij gebreke aan een toestemming tot huiszoeking, nu blijktbaar een derde de poort van de loods opende, verwijst het hof naar het feit dat verballisanten, als toezichthouders conform het Decreet algemene bepalingen milieubeleid bevoegd waren vrij deze plaats te betreden nu zij conform art. 16.3.12. DABM vrij elke plaats mogen betreden behalve bewoonde lokalen, hetgeen inzake nergens uit blijkt.

Ten onrechte houden de beklaagden voor dat zij, alleszins na de beschikkingen van de voorzitter van de rechtbank van koophandel, zetelend in kort geding, gehandeld hebben met machtiging van de rechtbank.

Deze beschikkingen, waarbij op bepaalde tijdstippen toestemming verleend werd aan de firma _____ om de spuitcabine te gebruiken, hielden geenszins een vrijgeleide in om de zorgvuldigheidsplicht van art. 22, 2° lid, voormeld, te overtreden.

Ten onrechte stellen de beklaagden dat de geurhinder inzake diende vastgesteld te worden door middel van snuffelmetingen, die echter niet geschieden.

Het hof heeft inzake een onaantastbare beoordelingsbevoegdheid van de bewijswaarde van de betreffende processen-verbaal (Cass., 1 februari 2011, www.cass.be, A.R. P.10.0616 N).

De ingeroepen "geurhinder" als hinder vermeld in art. 22, 2° lid kan weliswaar door de verballisanten, als toezichthouders, vastgesteld worden.

In tegenstelling met wat de beklaagden voorhouden, spreken de verballisanten zich wel degelijk uit over de aard van de geur, waaruit het abnormaal karakter ervan blijkt:

- sterke geur, vermoedelijk van solventen (13/06/04);
- irriterende geur afkomstig van de openstaande verfspuitcabine en de loods, alwaar juist warmtewisselaars werden gespoten (19/06/04);
- thinnergeur, niet meer zo irriterend als op 19/06/2004 (30/10/04);
- indringende geur vermoedelijk afkomstig van naastgelegen spuitbedrijf, geur als zijnde één van de bestanddelen van verf (thinner, dissolvant) (30/11/2004);
- sterke geur : de stank is niet te harden (14/08/2007);
- zeer indringende geur, soort verf of lak (17/10/2007);
- sterke geurhinder vermoedelijk van verf en/of detergents afkomstig van firma _____ (3/02/2009);
- zeer sterke indringende geur, vermoedelijk afkomstig van verf en/of detergents afkomstig van bedrijf _____ (13/06/09).

Het hof oordeelt dat de bewoording van deze vaststellingen niet van die aard is om de intensiteit van de geur, zoals omschreven door de verballisanten, als ongeloofwaardig of subjectief van de hand te doen.

Uit deze vaststellingen blijkt dat de op de respectievelijke ogenblikken genoteerde geurhinder meer was dan het normale en dus abnormaal was.

Het feit dat bij sommige vaststellingen niet gelijktijdig werd vastgesteld dat de spuitcabine actief was, doet geen afbreuk aan de gedane vaststellingen van "abnormale hinder" nu de geur steeds kan blijven hangen na het spuiten en het spuiten op zich geen constitutief bestanddeel van de tenlastelegging uitmaakt.

Tevens dient er op gewezen te worden dat door de verbalisanten verschillende malen werd vastgesteld dat er gespoten werd met openstaande loods zodat de geurhinder zich gemakkelijker kon verspreiden. Tevens werd vastgesteld dat in de open loods enkele pas geverfde warmtewisselaars stonden te drogen, hetgeen ook, na het spuiten, op zich geur kan teweegbrengen.

Het hof verwijst tevens naar de door de burgerlijke partijen ter zitting van het hof d.d. 1 oktober 2013 neergelegde conclusie en meer bepaald de op pagina's 25 tot en met 27 geciteerde passages uit de genomen conclusies voor de beklaagden doorheen de strafprocedure, waaruit ontegensprekelijk blijkt dat deze niet ontkenden dat er geurhinder werd vastgesteld.

Het feit dat op 30 januari 2012 door de milieu-inspectie geen geurhinder werd vastgesteld, noch het feit dat door de gerechtsdeurwaarder Verreezen op bepaalde momenten geen abnormale geurhinder werd vastgesteld, noch het feit dat geen andere burens dan de burgerlijke partijen melding maakten van enige abnormale geurhinder, doet afbreuk aan de voormelde vaststellingen van de abnormale hinder.

Terecht wees de eerste rechter op het feit dat vastgesteld werd dat de geurhinder zich redelijk snel zou verspreid hebben en er daarom geen klachten waren van de andere omwonenden dan de burgerlijke partijen.

Om de motieven, aangehaald door de eerste rechter op pagina 11 en 12 van het bestreden vonnis, is ook het hof van oordeel dat de abnormale geurhinder afkomstig was van de exploitatie bij de , meer bepaald van de spuitcabine.

Zo wordt hier onder meer verwezen naar het proces-verbaal van 19 juni 2004, zoals hiervoor aangehaald, waaruit duidelijk blijkt dat de irriterende thinnergeur afkomstig was van de spuitcabine en loods van de .

Uit geen enkel element blijkt dat, zoals de beklaagden voorhouden, de thinnergeur afkomstig is van de exploitatie gedaan door de burgerlijke partijen zelf of van een andere naburige exploitatie.

Dit kan geenszins afgeleid worden uit het feit dat op 16 november 2006 de deskundige ter plaatse kwam en een thinnergeur vaststelde uitsluitend in het pasteurisatielokaal en frigoruimte van de burgerlijke partij en niet in de onmiddellijke omgeving van de loods van beklaagden.

De beklaagden geven wel toe op die dag de binnenwanden te hebben afgewassen en herspoten te hebben met een vette deklaag.

De deskundige stelde vast dat het product van het merk een waterachtig uitzicht had en dat er een lichte geur waar te nemen was, verschillend van deze die steeds het voorwerp uitmaakte van de geurhinder.

Het betreft dus een vaststelling die geen "abnormale geurhinder" betrof, zodat deze ook niet in aanmerking kan genomen worden als referentie en geenszins een bewijs is van het feit dat de abnormale hinder afkomstig was van bij de burgerlijke partijen.

Ook uit het eindverslag van de deskundige kan met zekerheid worden afgeleid dat de geurhinder bij verschillende vaststellingen als abnormaal te bestempelen was en dat deze afkomstig was van de firma. Zo stelde de deskundige op pagina 12 van dit verslag : " *de klacht van geurhinder, teweegebracht door de firma, was gegrond op basis van de verschillende vaststellingen die werden uitgevoerd in de loop van het onderzoek*".

Vervolgens maakt het hof zich de motieven van de eerste rechter, met betrekking tot het onvoldoende nemen van maatregelen, teneinde de hinder te voorkomen en er een einde aan te stellen, eigen.

Uit het voorlopig verslag van de door de kort geding rechter aangestelde deskundige d.d. 30 april 2004 blijkt dat deze toen reeds verschillende maatregelen voorop heeft gesteld, meer bepaald om de schade (inzake geurhinder) voor de omgeving en het leefmilieu te voorkomen:

- de uitstoot van lucht te filteren door aangepaste (koolstof)filters;
- de uitlaatschouw conform de verplichtingen van Vlarem te verhogen;
- de gemeenschappelijke scheidingsmuur en beplating in de loods te dichteren;
- de substitutie van thinner door een ander product;
- de richting van de uitstoot te kiezen zodat de burenlust tot een minimum beperkt wordt;
- de sectie zodanig te kiezen dat de luchtsnelheid aan de uitgang beperkt wordt tot een maximum van 8m/sec.

Vooreerst blijkt uit het strafdossier dat nagelaten werd door de beklaagden gedurende enkele jaren om de schoorsteen op te trekken naar de voormelde wettelijke hoogte.

Terecht wijzen de burgerlijke partijen op het feit dat getalmd werd tot één week na neerlegging van het tweede verzoekschrift in kort geding (op 30 augustus 2006) vooraleer de betrokken schouw uiteindelijk tot de juiste hoogte opgetrokken werd (zie verslag van de deskundige van 15 september 2006, stuk 49 bij initiële klacht van de burgerlijke partijen).

Uit hetzelfde verslag blijkt duidelijk dat gedurende lange tijd niet werd tegemoet gekomen aan de gevraagde maatregel tot dichteren van de loods. Aldus stelde de deskundige:

"Bij nader toezicht blijkt dat de cabine, die in overdruk werkt, niet volledig winddicht is waardoor er een duidelijke geurverspreiding waar te nemen is in de loods..."

Deze onvolkomenheden liggen mede aan de basis van de vernoemde problemen zowel in de lokalen van de firma als in de onmiddellijke omgeving".

Met betrekking tot het dichten van deze spleten is het pas in het verslag van 6 november 2006 van de deskundige dat deze wijst op het feit dat de afscherming van eventuele gaten in de gemeenschappelijke muur zorgvuldig werd uitgevoerd en geen zichtbare gebreken meer vertoonde.

Ook de deskundige is zeer formeel in zijn eindverslag d.d. 22 januari 2007 met betrekking tot het talmen door de firma voor het uitvoeren van de door hem voorgestelde maatregelen :

"de aanpassingswerken dienden uitgevoerd te worden volgens de aanbevelingen vermeld in het voorlopige verslag.

Deze werken werden sporadisch en onvolledig uitgevoerd terwijl de spuitactiviteiten in de cabine van de firma gedurende de dag verder plaatsvonden. De schouwverhoging was amper 1,5 m en de uitstootsnelheid van de lucht werd niet verhoogd.

...
De afdichting tussen de gemeenschappelijke wanden en het dak dient met meer zorg te worden uitgevoerd om een efficiënte geurwering te verzekeren".

Ook de door de deskundige voorgestelde filters werden afgedaan als te duur en niet realiseerbaar.

Blijkbaar werd er door de firma op de vergadering van 6 juni 2004 (zie brief van de deskundige van 6 juli 2004) beloofd om contact op te nemen met de firma teneinde een offerte te verkrijgen voor het plaatsen van geurfilters en werd er een offerte verkregen op 18 juni 2004.

Ten onrechte stellen de beklaagden voorop dat het technisch onmogelijk zou zijn om tot een oplossing te komen door het plaatsen van actieve koolstoffilters. Blijkbaar hadden de beklaagden geopteerd voor één soort filter waarvan de firma stelde dat deze niet afdoende zouden zijn.

Uit de mail van de heer (van het bedrijf, specialist in verfproducten) van 30 juni 2004 aan de deskundige werden wel twee mogelijke oplossingen (filters) vooropgesteld, meer bepaald het "deep bed system" en de "bio filter", blijkbaar twee duurdere oplossingen.

Ter zitting van 19 september 2006 van de voorzitter van de rechtbank van koophandel, zetelend in kort geding, heeft de deskundige (volgens de vermeldingen in zijn verslag op pagina 5) tevens voorgesteld om een bijkomende ventilator te installeren zodat de cabine in onderdruk werkt "waardoor elke geurhinder in en rond de loods wordt weggezogen".

Bij een evaluatietest op 6 november 2006 werd door de deskundige vastgesteld dat:

- de oorspronkelijke aanzuigkap weggenomen werd en de afdichting van de opening in de zijwand eveneens werd uitgevoerd;
- de installatie van de materialen door de firma (om de oorspronkelijke toestand om in onderdruk te werken te herstellen) conform de bespreking uitgevoerd werd en in goede staat bevonden.

Door deze omschakeling was het in aanmerking genomen vermogen groter dan 10 Kw, waarvoor de firma niet over de nodige vergunning beschikte nu zij - als klasse 3 installatie - slechts over een totaal vergund vermogen van 9,8 Kw beschikte.

Bij de test op 6 november 2006, bij een onderdruk van 10Kw, zelfs bij het spuiten van een dubbele dosis Thinner (tot 2x toe), werd geen geur waargenomen, noch in de loods noch in de onmiddellijke omgeving noch in de werkplaatsen van de firma.

De oplossingen volgens de heer , directeur van de dienst Vergunningen, wat de vergunning betreft, luiden als volgt:

- ofwel klasse 2 vergunning aanvraag indienen;
- ofwel klasse 3 installatie van filters voorzien van actief koolstof (toelaatbaar vermogen 25kw);
- ofwel klasse 3 aanpassing van vermogen onder 10 Kw.

Nadat de firma blijkbaar voor deze laatste oplossing gekozen had, werden op 11 december 2006 door de deskundige opnieuw proeven uitgevoerd ter plaatse waarbij de deskundige besloot dat er nog steeds een geur aanwezig was in de werkplaatsen van de firma , meer bepaald een lichte thinnergeur die intensiever werd met de tijd.

Volgens de deskundige, in zijn eindverslag van 22 januari 2007, heeft de firma wel degelijk de noodzakelijke aanpassingen van haar installaties doorgevoerd waardoor de toestand "merkelijk verbeterd is".

Anderzijds stelde de deskundige, waarnaar de eerste rechter eveneens verwijst, dat de kans op geurcontaminatie reëel is bij gelijktijdige werking van beide bedrijven in ongunstige weersomstandigheden en bij gebruik van thinnersolventen.

Aldus dient besloten te worden dat, op het ogenblik dat de deskundige zijn eindverslag opstelde, de situatie wel verbeterd was doch dat niet al de nodige maatregelen genomen werden om abnormale geurhinder te voorkomen in alle weersomstandigheden en bij gebruik van thinnersolventen.

De vraag die dan gesteld dient te worden is of de beklaagden, rekening houdend met de na 22 januari 2007 door de verballsanten gedane vaststellingen van abnormale geurhinder, wel degelijk de noodzakelijke maatregelen genomen hebben om schade en hinder te voorkomen in alle omstandigheden.

Uit het verloop der feiten en de gedane vaststellingen blijkt tevens dat de firma in de periode van de tenlastelegging niet is overgegaan tot het gebruik van andere producten dan de door hen gebruikte thinner. Integendeel blijkt uit het verslag van de milieu-inspectie van 31 januari 2012 dat ze "voorheen" altijd de meest solventrijke producten gebruikt heeft. Het is pas voor de eerste maal bij deze inspectie dat er sprake is van gebruik van solventvrije primers door de firma

Uit een schrijven van 1 december 2006, waarin de deskundige de twee mogelijkheden uiteenzette zodat de activiteit van de firma onder klasse 3 gecatalogeerd bleef, nu blijktbaar deze firma niet wenste te vallen onder klasse 2, blijkt duidelijk dat de deskundige verwijst naar het feit dat het plaatsen van filters voorzien van actief koolstof door hem reeds gesuggereerd werd in april 2004 maar dat deze optie meteen als te duur en niet realiseerbaar werd afgewezen.

Door aldus niet te opteren voor het gebruik van solventvrije producten of het werken onder onderdruk van 10Kw (waarbij geen geurhinder meer zou veroorzaakt worden) en dan eventueel de nodige filters voorzien (om aldus in klasse 3 te blijven) maar te kiezen voor een werkwijze die wel zorgt voor geurhinder, meer bepaald het werken met een druk onder 10 Kw heeft de firma nagelaten de nodige maatregelen te nemen om hinder te voorkomen, zoals omschreven in voormeld art. 22, 2° lid.

Het gedrag van de exploitant wordt hier getoetst aan het gedrag van een normaal, redelijk en zorgvuldige exploitant in dezelfde omstandigheden geplaatst, dewelke wel degelijk zou overgegaan zijn tot het werken onder onderdruk van 10 Kw en zich ofwel in orde zou gesteld hebben met de normen van een klasse 2 inrichting ofwel "filters" (waarvan sprake hiervoor) zou geplaatst hebben zodat de indeling van de firma als klasse 3 inrichting geldig zou zijn gebleven.

Eveneens terecht legde de eerste rechter het laatste feit van geurhinder op 24 februari 2011, datum waarna geenszins vaststaat dat er nog geurhinder geweest is, zodat door het hof, in tegenstelling met wat de burgerlijke partijen voorhouden, onmogelijk bij deductie kan afgeleid worden dat er nadien nog geurhinder is geweest noch dat de beklaagden nog een inbreuk pleegden op voormeld art. 22, 2° lid.

Uit het verslag van de milieu-inspectie van 31 januari 2012 blijkt dat bij de exploitatie de firma overgegaan was tot het gebruik van solventvrije primers daar waar voorheen de meest solventrijke producten gebruikt werden.

Aldus werd nagelaten bij de exploitatie van de firma de nodige maatregelen te nemen tot het voorkomen van hinder voor de omwonenden.

Terecht heeft de eerste rechter deze tenlastelegging ook moreel en materieel aan de toegerekend. Het hof beaamt deze motieven.

Door de opschorting van de uitspraak van de veroordeling zouden de doeleinden van de strafvervolgning niet worden bereikt in hoofde van de beklaagde

De verschillende bewezen feiten zijn de opeenvolgende en voortgezette uiting geweest van een zelfde misdadig opzet.

De door de eerste rechter opgelegde straf is aangepast rekening houdend met de ernst en zwaarwichtigheid van de gepleegde feiten en met de persoonlijkheid van de beklaagden die behept is met een gebrek aan respect voor stedenbouwkundige normen en milieunormen en ongeremd hinder veroorzaakte ten aanzien van derden.

Het blijkt niet dat de beklaagden eerder werden veroordeeld tot een criminele of tot een hoofdgevangenisstraf van meer dan twaalf maanden en de omstandigheden van de zaak laten een reclassering verhopen in de hierna bepaalde voorwaarden van uitstel der tenuitvoerlegging van de straf meer bepaald wordt hen beiden uitstel van tenuitvoerlegging voor de helft van de geldboete verleend en dit voor de periode van DRIE JAAR.

De aan elk der beklaagden opgelegde vergoeding voor de kostprijs van het verloop van de strafprocedure dient gebracht te worden op 50 euro (artikel 91, tweede lid, van het Koninklijk Besluit van 28 december 1950 houdende algemeen reglement op de gerechtskosten in strafzaken, zoals gewijzigd door het artikel 1 van het Koninklijk Besluit van 13 november 2012), ingevolge Indexatie gebracht op 51,20 euro (artikelen 148 en 149 van het genoemde Koninklijk Besluit van 28 december 1950).

De burgerlijke belangen werden terecht conform art. 4 V.T. Sv. aangehouden.

In tegenstelling met wat het eerste vonnis bepaalde met betrekking tot de kosten, is het hof van mening dat alle kosten, behalve de dagvaardingskosten van partij , geschied zijn ter opsporing en vervolging van de in hoofde van beide beklaagden bewezen gebleven misdrijven zodat zij hoofdelijk dienen veroordeeld te worden in al de kosten, behalve de dagvaardingskosten van partij , van beide aanleggen.

Op burgerrechtelijk gebied

Ook hier maakt het hof zich de motieven van de eerste rechter eigen, behalve wat betreft de begroting van de schade in hoofde van dewelke eveneens op 1.000 euro wordt bepaald.

Het kan geenszins ontkend worden dat de bewezen misdrijven sub B en C fouten uitmaken in hoofde van de beklaagden waardoor aan de burgerlijke partijen schade werd veroorzaakt.

Het hof oordeelt dat, zelfs indien zou worden aangenomen dat de dakdichting bij de burgerlijke partij aanvankelijk niet voldeed, niet blijkt dat het afdichten ervan de indringing van geur afkomstig van de naastliggende loods had kunnen voorkomen.

Ook de begroting van de schade in hoofde van alle andere burgerlijke partijen dan van de _____, zoals gedaan door de eerste rechter, dient bevestigd te worden om de door de eerste rechter uiteengezette motieven, behalve wat deze begroting in hoofde van _____ betreft.

In tegenstelling tot wat de burgerlijke partijen oorspronkelijk vorderden in hun conclusie, stellen zij voor het hof geen incidenteel beroep in maar vragen zij de bevestiging van het bestreden vonnis voor alle burgerlijke partijen.

Betreffende de rechtsplegingsvergoeding heeft de eerste rechter terecht art. 1022, vijfde lid Ger.W. toegepast op deze zaak wat de begroting van de rechtsplegingsvergoeding betreft. Elke burgerlijke partij kan welliswaar een rechtsplegingsvergoeding vorderen maar de totale som mag niet meer zijn dan het dubbel van de maximale rechtsplegingsvergoeding waarop de begunstigde die gerechtigd is om de hoogste vergoeding te eisen, aanspraak kan maken.

Ten onrechte stelt de beklaagde _____ in zijn conclusie dat deze burgerlijke partijen slechts één rechtsplegingsvergoeding mogen vorderen omdat zij gezamenlijk maar één advocaat hebben.

De rechtsplegingsvergoeding in hoofde van alle burgerlijke partijen wordt echter beperkt tot 220 euro per aanleg voor die partijen aan wie 500 euro ten titel van schadevergoeding werd toegekend en tot 440 euro in hoofde van de burgerlijke partijen aan wie 1.000 euro wordt toegekend. In de laatste beroepsconclusie wordt immers door de burgerlijke partijen geen incidenteel beroep ingesteld en de bevestiging van het bestreden vonnis gevraagd.

Om gegronde redenen, die het hof beaamt, oordeelde de eerste rechter dat een gerechtsdeskundige diende te worden aangesteld met de daarin vermelde opdracht.

**OM DEZE REDENEN,
HET HOF,**

RECHTSPREKEND NA TEGENSPRAAK;

Gelet op de in het bestreden vonnis door de eerste rechter aangehaalde wetsbepalingen, alsook de artikelen:

- 24 van de Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken;
- 210 en 211 van het Wetboek van Strafvordering;

Verklaart de hogere beroepen van beide beklaagden niet ontvankelijk in zoverre gericht tegen de strafrechtelijke beschikkingen van het vonnis waarbij zij werden vrijgesproken;

Verklaart de hogere beroepen voor het overige ontvankelijk;

Op strafrechtelijk gebied:

Bevestigt het bestreden vonnis, behoudens wat de veroordeling in de kosten betreft, mits deze wijzigingen dat:

- de strafvordering van tenlastelegging sub A.2 niet ontvankelijk wordt verklaard in hoofde van beide beklaagden;
- de straffen worden opgelegd uit hoofde van de bewezen tenlasteleggingen sub A.1, B en C, beide zoals heromschreven, verenigd;
- uitstel van tenuitvoerlegging voor de HELFT van de opgelegde geldboete wordt verleend aan beide beklaagden voor een periode van DRIE JAAR volgens de termen en voorwaarden gesteld door de Wet betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie;
- de vergoeding in hoofde van elk der beklaagden gebracht wordt op 51,20 euro;

Doet het bestreden vonnis teniet wat de kosten betreft en opnieuw rechtsprekend:

Veroordeelt de beide beklaagden hoofdelijk tot betaling van de kosten van beide aanleggen, deze van eerste aanleg begroot op 251,43 euro (hierin niet begrepen de dagvaardingskosten van partij ten bedrage van 30,28 euro die ten laste van de Staat blijven), en deze in graad van hoger beroep bepaald op 278,97 euro;

Op burgerrechtelijk gebied:

Bevestigt het bestreden vonnis behoudens wat de aan
, en (vertegenwoordigd door
en) toegekende rechtsplegingsvergoedingen betreft;

Doet het bestreden vonnis teniet met betrekking tot die rechtsplegingsvergoedingen en opnieuw rechtsprekend:

Veroordeelt de beklaagden hoofdelijk tot betaling van de volgende rechtsplegingsvergoedingen van beide aanleggen:

- aan : het bedrag van 440 euro per aanleg;
- aan : het bedrag van 220 euro per aanleg;
- aan : het bedrag van 220 euro per aanleg;
- aan (vertegenwoordigd door en) : het bedrag van 220 euro per aanleg;

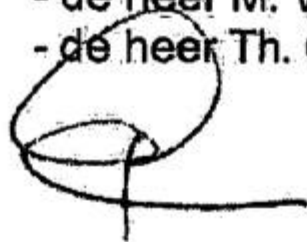
Zendt de zaak terug naar de eerste rechter voor verdere afhandeling van de vordering van de burgerlijke partij

Veroordeelt de beklaanden hoofdelijk in de kosten van de
van hoger beroep begroot op 1.320 euro
rechtspiegingsvergoeding.

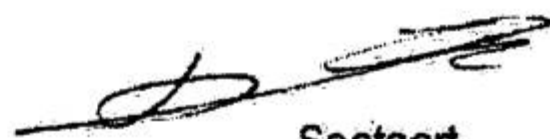
Aldus uitgesproken in openbare terechtzitting van **29 oktober 2013**, waar
aanwezig waren :

- mevrouw A. Papen,
- mevrouw C. Vanderkerken,
- de heer Ph. Soetaert,
- de heer M. Verbelen,
- de heer Th. Gilloen,

raadsheer d.d. voorzitter,
raadsheer,
raadsheer,
advocaat-generaal,
griffier.

Gilloen

Soetaert

Vanderkerken

Papen